

Staf

Onderdoor 25
 Postbus 30, 3990 DA Houten
 Telefoon 030 639 26 11
 Fax 030 639 28 99
 E-mail: gemeentehuis@houten.nl
 Internet: www.houten.nl

Aan de leden van de raad
 i.a.a. de commissieleden

Datum
 5 juni 2018

Uw kenmerk
 18GR0245

Uw brief van

Ons kenmerk
 18460254

Bijlagen
 geen

gemeente Houten

Onderwerp

Reactie van het college op het rapport jaarstukken 2017 van de audit- en rekeningcommissie (ARC)

Geachte leden van de raad,

In deze collegebrief informeren wij u over de reactie van het college op het rapport jaarstukken 2017 van de ARC.

De ARC concludeert wederom dat er een aantal structurele slagen is gemaakt in de doorontwikkeling van de verantwoording. Dit komt niet alleen tot uiting in de kwaliteit van de verantwoording, maar ook in de leesbaarheid en (digitale) toegankelijkheid van de jaarstukken. Evenals bij de begroting 2018 zijn de jaarstukken 2017 namelijk online beschikbaar en zijn op een infographic de belangrijkste highlights weergegeven. Door deze ontwikkelingen is de raad beter in staat zijn controlerende rol op een adequate manier uit te voeren. Ook draagt het bij aan een transparante en begrijpelijke communicatie met onze inwoners.

Uit het gesprek van de ARC met de accountant is naar voren gekomen dat de gemeente Houten haar zaken over het algemeen goed voor elkaar heeft.

Ondanks het hierboven geschetste overwegend positieve beeld, heeft de ARC nog wel een aantal aanbevelingen in het kader van de verdere doorontwikkeling van de verantwoording.

Het college is tevreden met de constatering van de ARC, maar ziet ook dat er op een aantal onderwerpen (bijvoorbeeld op de interne beheersing van de IT-omgeving) nog belangrijke stappen moeten worden gezet. Ook de doorontwikkeling van de verbijzonderde interne controle functie heeft onze aandacht. Onderdeel hiervan is het onderzoek naar maatregelen die nodig zijn zodat het college op termijn haar eigen 'in control statement' kan afgeven. Naar verwachting op zijn vroegst met ingang van het verantwoordingsjaar 2020.

De ARC doet in haar rapport Jaarstukken 2017 vijf aanbevelingen. Het college neemt deze aanbevelingen over. Met ingang van 2018 wordt de voortgang van de aanbevelingen van de accountant en de ARC vastgelegd in een kwartaalrapportage. Het uiteindelijke doel is om deze aanbevelingen binnen 2 jaar ook daadwerkelijk te hebben geïmplementeerd.

Het college wil haar waardering uitspreken voor de wijze waarop de nieuwe leden van de ARC op zo'n korte termijn de werkzaamheden in het kader van de beoordeling van de jaarstukken 2017 hebben uitgevoerd. Hierbij was, evenals bij de vorige ARC, sprake van een constructieve samenwerking. Tot slot hebben wij afspraken gemaakt met de ARC om samen te kijken naar een doorontwikkeling van de gehele planning en control cyclus. Dit om de kaderstellende en controlerende rol van de raad verder te versterken.

INKGR: 18GR0245	Reg: 06/06/2018
	
Casnummer: 18CV000236	
Aan:	Raadslid of -leden
B-INFO:	Collegebrieven

Bij beantwoording datum en kenmerk vermelden.

Griffie gemeente Houten

Als u nog vragen heeft, kunt u contact opnemen met de heer R.E.J. Haesenbos (concerncontroller) via telefoonnummer (030) - 63 92 683 of per email rob.haesenbos@houten.nl.

Met vriendelijke groet,

het college van burgemeester en wethouders

de secretaris,

de burgemeester,

H.S. den Bieman

W.M. de Jong

Bijlage(n): - reactie van het college op het rapport jaarstukken 2017 van de ARC

Reactie van het college op het rapport jaarstukken 2017 van de audit- en rekeningcommissie (ARC)

Hieronder wordt ingegaan op de aanbevelingen zoals deze in het rapport jaarstukken 2017 van de ARC zijn opgenomen. Bij elke aanbeveling wordt een reactie van het college gegeven.

Rapport jaarstukken 2017 van de ARC

De ARC maakt in haar rapport onderscheid tussen aanbevelingen naar aanleiding van de voorlopige jaarstukken 2017 (hoofdstuk 5) en aanbevelingen naar aanleiding van de voorlopige bevindingen van de accountant en het gesprek hierover met de accountant op 9 mei 2018 (hoofdstuk 6).

Aanbevelingen naar aanleiding van de jaarstukken 2017 (5.1 t/m 5.2)

5.1 Verantwoordingsinformatie deelprogramma Gebiedsinrichting verder optimaliseren

Aanbeveling

Om te voorkomen dat er verantwoordingsinformatie verloren gaat adviseren wij het letterlijk herhalen in de jaarstukken van voornemens en prestatie-indicatoren uit de begroting.

Reactie

De voornemens en prestatie-indicatoren in het deelprogramma Gebiedsinrichting betreffen vooral de Ruimtelijke agenda. De voortgang en uitvoering hiervan is complex en van veel factoren afhankelijk. Daarom zijn er bij de verantwoording (ruim 1,5 jaar nadat de voornemens en prestatie-indicatoren in de begroting zijn vastgelegd) vaak veel nieuwe inzichten. Echter om te voorkomen dat verantwoordingsinformatie verloren gaat zal, vanaf de jaarstukken 2018, de verantwoording gebaseerd zijn op de voornemens en prestatie-indicatoren zoals deze in de begroting zijn opgenomen. Indien van meerwaarde voor de raad zullen actuele inzichten worden toegevoegd.

5.2 Samenvattingen van programma's verder verdiepen

Aanbeveling

Een betere analyse in de samenvatting voor de programma's waarbij er meer aandacht is voor het al dan niet behalen van de doelstellingen en het geven van een verklaring hiervoor uitgaande van al dan niet geleverde prestaties. Voor het laatste wordt geadviseerd om dit onder een apart kopje te verantwoorden: "In hoeverre hebben de prestaties bijgedragen aan de doelen?"

Reactie

Het college is tevreden dat de ARC in haar rapport constateert dat er wederom stappen zijn gezet ter verbetering van de samenvattingen per programma. Ook herkennen wij het beeld dat, ondanks deze verbeteringen, er nog een onevenwichtig beeld is tussen de verschillende programma's. De ingezette lijn bij het programma Samen leven willen we als voorbeeld gebruiken voor de andere programma's. Bij de jaarstukken 2018 moet bij alle programma's het accent in de samenvattingen liggen op de verantwoording over het al dan niet behalen van doelstellingen en de relatie met de al dan niet geleverde prestaties. Voor de raad heeft het, in die volgorde, namelijk een meerwaarde. Met vastgestelde doelstellingen wordt uiteindelijk gestreefd naar maatschappelijke effecten. In de opbouw van de samenvatting per programma zullen we bij de jaarstukken 2018 hier expliciet aandacht aan besteden.

Aanbevelingen naar aanleiding van het voorlopige accountantsverslag 2017 (6.3 t/m 6.5)

6.3 Controle en verantwoording van de financiële posities van de Regionale Backoffice Lekstroom (RBL)

Aanbeveling

De ARC onderschrijft dat de huidige situatie rondom de controle en verantwoording van de financiële posities van de RBL ongewenst is. Zij adviseert het college hier nogmaals naar te kijken. Dit ook gezien de voorgenomen uitbreiding van de RBL met Vijfherenland en Wmo taken. Graag verneemt de ARC opnieuw van het college welk standpunt zij naar aanleiding van de aanbeveling van de accountant inneemt.

Reactie

In 2017 is het resultaat van de evaluatie van de Regionale Backoffice Lekstroom (RBL) besproken in het Bestuurlijk Platform Sociaal Domein Lekstroom (BPSDL). Uitgangspunt is dat er geen behoefte is aan een nieuwe rechtspersoon. De college's van B&W vinden het omgevingsveld hiervoor te instabiel. De voorbereiding van de aangepaste samenwerkingsovereenkomst (SOK) en dienstverleningsovereenkomst (DVO) is ambtelijk afgerond. Vaststelling door het college van Houten moet nog plaatsvinden. In deze nieuwe SOK en DVO worden meer afspraken vastgelegd met betrekking tot risico's ten aanzien van personeel dat via de RBL bij de gemeente Houten werkzaam is. Het takenpakket van de RBL wordt verder uitgebreid. De gemeenten Lopik en Nieuwegein brengen hun Wmo taken bij de RBL onder én de nieuwe gemeente Vijfherenlanden gaat voor de Jeugdhulp aansluiten bij de RBL. Het moment waarop dit plaatsvindt is nog niet zeker, maar naar verwachting is dat 1 januari 2019 of 1 januari 2020.

In het najaar van 2018 gaan de gemeentesecretarissen zich buigen over de meest passende samenwerkingsvorm bij deze nieuwe situatie. Vooralsnog blijft de huidige samenwerkingsvorm in stand, waarbij Houten gastgemeente is.

6.4 Verbeteringen ten aanzien van interne beheersing IT-omgeving

Aanbeveling

De ARC adviseert de door de accountant geconstateerde tekortkomingen op het gebied van interne beheersing op te lossen. Zij vraagt het college op welke termijn zij hierin kan voorzien, dan wel welke stappen zij hiertoe zet en wanneer. Ook vraagt zij het college wanneer precies de raad kan beschikken over de uitkomsten van de zelfevaluatie en IT-audit in het kader van ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit).

Reactie

Alle gemeenten zijn druk bezig om hun IT-omgeving in te richten conform de Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten (BIG). Het betreft in totaal 303 maatregelen. Deze maatregelen worden samengevat in 38 beleidsnotities. In Houten zijn er ondertussen 17 vastgesteld. De overige 21 beleidsnotities worden in 2018 / 2019 uitgewerkt.

Deze beleidsnotities zijn de basis voor het toetsen van de controle op en beheersing van de IT-omgeving en zijn direct gerelateerd aan de bevindingen van de accountant in het memo 'verkenning generieke controles'.

In overleg met Deloitte wordt bekeken hoe de voortgang van de IT-aanbevelingen en de BIG-verplichting nu het beste aan elkaar te koppelen is in termen van directe maatregelen voor de IT-omgeving. In dit traject wordt nauw samengewerkt tussen de CISO en concerncontroller binnen de gemeente Houten.

Bij de voortgang van de verbetering van de interne beheersing van de IT-omgeving is er sprake van een capaciteits- en kwetsbaarheidsvraagstuk. De CISO is vooral nu druk met de opzet (beleidsontwikkeling), maar heeft onvoldoende tijd beschikbaar voor implementatie en procedure

aanpassingen. Door de directie is dit vraagstuk onderkend en er wordt gekeken naar een oplossing op korte termijn. Uitgaande van voldoende capaciteit kunnen de vraagstukken met betrekking tot wachtwoordinstellingen, autorisatiematrix en vastlegging van wijzigingsbeheer in 2018 worden opgelost. Een globale risicoanalyse wordt uitgevoerd om te kijken aan welke procedure aanpassingen c.q. controles prioriteit moet worden gegeven bij het implementeren binnen de operationele organisatie.

Het collegevoorstel c.q. de collegebrief met betrekking tot de zelfevaluatie ENSIA en de IT-audit zijn in voorbereiding. Het is de verwachting dat deze voor de zomer nog ter informatie aan de raad worden aangeboden.

6.5 Inbedden en borgen van frauderisico-analyse in de P&C-cyclus

Aanbeveling

De ARC adviseert frauderisico-analyse structureel in te bedden in de P&C-cyclus, althans op een wijze die de accountant voorstaat. Zij vraagt het college op welke termijn zij hierin kan voorzien, dan wel welke stappen zij hiertoe zet en wanneer.

Reactie

De afgelopen jaren zijn er flinke stappen gezet op het gebied van risicomanagement (algemene dienst en grondexploitatie). Frauderisico-analyse is hier onderdeel van. De rapportage over risicomanagement is onderdeel van de bestuursrapportages en van de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing in de begroting en de jaarstukken. Hiermee is risicomanagement verankerd in de P&C-cyclus. Indien nodig wordt de raad tussentijds actief geïnformeerd.

Sinds enkele jaren is al niet alleen meer sprake van financieel risicomanagement, maar worden alle risico's in beeld gebracht. Alleen risico's (financieel en niet-financieel) in beeld brengen is niet voldoende. In dat geval wordt onvoldoende gestuurd op het bereiken van de geformuleerde doelstellingen. Daarom vraagt risicomanagement een proactieve houding. Concreet betekent dit dat er beheersmaatregelen worden genomen om risico's te beheersen en/of te beperken. In 2018 wordt, als onderdeel van de verdere implementatie van risicomanagement, vooral aandacht besteed aan de soft control (cultuur is belangrijker dan instrumenten). Dit wordt gedaan door periodieke gesprekken tussen directie en 'risico-eigenaren'. Van deze gesprekken worden verslagen gemaakt zodat de follow-up kan worden gemonitord.

Op basis van het bovenstaande zijn wij van mening dat risicomanagement stevig is doorontwikkeld binnen onze P&C-cyclus. Daarom hebben wij in het gesprek met de accountant over het concept accountantsverslag 2017 extra aandacht besteed aan deze bevinding en welk beeld de accountant hierbij heeft. Duidelijk is daarbij geworden dat de accountant adviseert om een aparte integrale frauderisico-analyse uit te voeren in lijn met zoals dat bij de voorbereiding op de jaarstukken 2014 is gedaan.

In 2018 zullen wij, ook in overleg met de ARC, kijken op welke wijze we frauderisico-analyse het beste kunnen inbedden en borgen in de P&C-cyclus en de verbijzonderde interne controle (VIC).